

Al' rejs ta mǎrtvi nazaj hūodjē?

(Brest pri Tomislju.)

(Pripoveduje Janex Zalar črevljar.)

"K' sma se včas' ki taklêa zvečîer ad ta mǎrtvoh mênîl', pa sa ân djâl' pa trdîl' de ta mǎrtvi rejs nazaj hūodjē, včas' glih tak k' sa prejt bli, včas' se pa sâm' rāpatājne slîš' al' pa krsên drgašên spomân, pa pravjē de ta jên ta ta mǎrtvi nazaj hūodi, de nêgōva duša pamučî potrebuje jên tak' naprej. Jest pa nejsem nêkul' dost' kēj tac'ga vrjêr, zatu, k' sem mislu de se tu tistom lēdiem kē tu tādjē le xdi, pa de ad sâme prevelike viêre v tū rejs kēj vidjē pa kēj slîšjē! Kār se je pa mēan' sâmmi tulêa pmiêrle kār bēm xdej pripovedov, pa tud' jest viêrjem de rejs ta mǎrtvi nazaj hūodjē!"

"Kēgā sem biv star, cē sem biv fantina pr ânch piētnajstêh lejstêh, k' sa me moja marea mat' - Buh jēm dēj luč nebîškâ! - pelêal' na Karûoške sivat se učî. Zdej k' sva prîla nêkej na unkrej Lublê (Ljubljâ), sva prîla pa v ânâ vas - k' pa na vem kāk' se ji je glih rēaklê, pa tud' vprašov nejsem. Zdej se je pa glih nuč nardila, sva taklêa pr ân his' pa za cêx nuč prasila. Zdej sa bli pa sē precej galêant, sa nâmej vēcîerje dal', jên sē davalil' sa nâmej de sva zîhêr tam cêx nuč. Polej k' je blu cêjt lîêt jêt, sa sli pa ta dârnâč' vsi gor na ispa v ta gurajni cimêr lîêt, nâmej sa pa kâr xdolej v ta viêlk' his' pastlât', pa nâmej nêc' pavezdal' xakaj nâbên

ta damâčh tukej zdolej v ta viêlk' his' na leži! Zdej sva bla
pa abâ z materja id padniêrne hâoje precej zmatrana, sva pa
hmal' zaspala. Pôl taklêa ab anê anajstêh al' ab pol punači
al' kěj tačga - kâr nâj' an vêlêk râpat z materja prebdi; tak
de sva bla abâ prov vâorenê zbedlêana. Râpatâl' je pa taku
hêdû, glich tak k' b' biv taklêa an srejdnî pâtres. Kâr vse je
râpatâl': vrata, ukna, strêp, miza, jên vse čist kâr je blu kěj
tačga de rustâ. Zdej je blu pa enajt vtihênlê, - kâr se hi-
šne vrata na stêraj adprûo - pa se an prêcej plêjten mûoš
na hišnem prag' pkaže; jên tû: bus, rârâglov pôl pa gâlârak.
Zdej pa grê pačas' ~~pačas' pa his'~~ pa his', pa pride da mîxe -
pa kâr za n' ta dôvê stôr prime, pa ga advzdigne na nôm
konê; pôl ga pa prime, pa ga enajt sôm jên kê prenasâ, pa
ga spiêt nazaj diêne. Jên tû se je vêkrat glich tak' panavlêal.
Luna je pa taku sejâla, de sva ga takû natanêne vse vidla
z materje kaj de pâinê, kukor k' b' blu pa dnêv! Sva ga glich
taku abâ v abras vidla kakšên de je, kukor jest zdêlê têabe
gliêdam! Sevejde, mêdvâ pa nejova prov nê vejôla kdu de je tû;
sva mislêla de se je kôsên ta damâčh kěj napir al' kěj ta-
čga, pa de je prû bôrklât pa his'. Zdej je sû pa tû kâr pačas'
pa s hišê, nâj' pa sê pagliêdor nêj. Zdej je začêl' pa glich tak'
spiêt râpatât k' je adrû, kukor prejê prejden je v hiša prû. Potlej
je pačas' pa vênder vse pâtohnâl'. Sevejde nâj' z materje je blu pa kâr
rânk ana groza, nê pa sva vse glich zaspala potlej. Pôl zjutrej vstanêva,
pa nâj' vpraša dejkla; "Nê, sta kěj dôbrê spala?" Sva djala; "O dôbrê!"
"Al' sta kěj vidla?" Sevejde sva, tak jên tak mûoš je prû v hiša ab anê pol
punači, pa prov râpatâl' je. "Prav dejkla; "Vita, tû je biv naš rânêk gês padaj,
kê vsak kejden gviônê ankât nazaj pride, cê dvakat ne! Pa sma se mi sê taku

tejga pravadli, de nam zê skorej nêj nêc kmiêrk, de nas nêj
skorej zê nêc strah! Leimã pa glih xavol' tejga gor' v ta
gurajnem cimri, de nas na hûod' bedit, zatu k' drijam na
pride k' v ta viêl'ka hiša. Glih zatu pa vamej nejoma tli
onuč' nêc pavejdat zakaj sma sli mi gor' liêct, de na b
blu vâj' puevec strah, zê bôta kěj vid'la! — Sevejde, nâj,
z materja je blu xdej pa kâr groza, kâr je namej dejkla
taku pavejdala! Sva reâkla: „Tu je dobro, de nejste zê
onuč' namej tu pavejdat! Kaj b' blu k' b' pavejdat, pa
de b' mædvâ vejlla de ta mæstvoga gliêdava, — sêj b' kâr
strepetâla ad groze pa ad strahu!“ Je djala: „Nê, sej som zê
reâkla! Glih zatu pa nabeimã papuotnôki prejden griê liêct
v ta viêl'ka hiša na pavêma de stras!“ H' b' pavejdat, pa vem
de b' blu zê kôsnga ad straha konc'!“ — Nê xdej sa nâmej
pa sê dâobor frustok dal, pa sva rajxala naprej. Ampok
tejga êudnga dagûdka pa na 'm nêkul' pazabu, megâr
zê na vem kuk' cajta' sê na svejt zêvim!“

(Zapisano 23. novembra 1913.)